

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

4. února 2010*

Ve věci C-14/09,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Verwaltungsgericht Berlin (Německo) ze dne 10. prosince 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 12. ledna 2009, v řízení

Hava Genc

proti

Land Berlin,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení J. N. Cunha Rodrigues (zpravodaj), předseda senátu, P. Lindh, A. Rosas, A. Ó Caoimh a A. Arabadžev, soudci,

* Jednací jazyk: němčina.

generální advokát: P. Mengozzi,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za německou vládu M. Lummou a N. Graf Vitzthumem, jako zmocněnci,
- za dánskou vládu J. Liisbergem a R. Holdgaardem, jako zmocněnci,
- za Komisi Evropských společenství V. Kreuschitzem a G. Rozetem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta,
rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- ¹ Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 6 odst. 1 rozhodnutí Rady přidružení č. 1/80 ze dne 19. září 1980 o vývoji přidružení mezi EHS a Tureckem (dále jen „rozhodnutí č. 1/80“). Rada přidružení byla zřízena Dohodou zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, která byla podepsána dne 12. září 1963 v Ankaře Tureckou republikou na straně jedné, jakož i členskými státy EHS a Společenstvím na straně druhé, a která byla uzavřena, schválena a potvrzena jménem Společenství rozhodnutím Rady 64/732/EHS ze dne 23. prosince 1963 (Úř. věst. 1964, 217, s. 3685; Zvl. vyd. 11/11, s. 10, dále jen „Dohoda o přidružení mezi EHS a Tureckem“).
- ² Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi H. Genc, tureckou státní příslušnicí, a Land Berlin (spolkovou zemí Berlín) ve věci zamítnutí prodloužit povolení k pobytu v Německu.

Právní rámec

- ³ Článek 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 zní takto:

„Aniž jsou dotčena ustanovení článku 7 o volném přístupu jeho rodinných příslušníků k zaměstnání, má turecký pracovník účastníci se řádného trhu práce v členském státě:

- v tomto členském státě po jednom roce řádného zaměstnání právo na obnovení platnosti svého pracovního povolení u téhož zaměstnavatele, pokud má tento k dispozici volné pracovní místo;

- v tomto členském státě po třech letech řádného zaměstnání a s výhradou přednosti, která musí být přiznána pracovníkům ze členských států Společenství, právo odpovědět na jinou nabídku týkající se stejné profese pocházející od zaměstnavatele dle jeho výběru, učiněnou za obvyklých podmínek a zaregistrovanou u pracovních úřadů tohoto členského státu;

- v tomto členském státě po čtyřech letech řádného zaměstnání právo na volný přístup k jakékoli zaměstnanecké činnosti dle svého výběru.“

4 Článek 7 uvedeného rozhodnutí stanoví:

„Rodinní příslušníci tureckého pracovníka působícího na řádném trhu práce v členském státě, kteří získali povolení jej následovat:

- mají, s výhradou přednosti, která bude zajištěna pracovníkům z členských států Společenství, právo odpovědět na jakoukoli nabídku zaměstnání, pokud tam řádně pobývají po dobu nejméně tří let;

- jsou oprávněni k volnému přístupu k zaměstnanecké činnosti dle svého výběru, pokud tam řádně pobývají po dobu nejméně pěti let.

Děti tureckých pracovníků, které ukončily odborné vzdělání v hostitelském státě, mohou nezávisle na délce svého pobytu v tomto členském státě za podmínky, že jeden z rodičů legálně vykonával zaměstnání v dotčeném členském státě po dobu nejméně tří let, odpovědět na jakoukoli nabídku zaměstnání ve zmíněném členském státě.“
(neoficiální překlad)

5 Článek 14 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 stanoví:

„Ustanovení tohoto oddílu se použijí s výhradou omezení z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví.“ (neoficiální překlad)

Spor v původním řízení a předběžné otázky

6 Hava Genc, narozená v roce 1966, přicestovala dne 7. července 2000 na základě víza do Německa za svým manželem, tureckým státním příslušníkem, který v tomto členském státě již žil.

7 V následujících letech obdržela povolení k pobytu a časově neomezené pracovní povolení. Její manžel nejprve vykonával práci v zaměstnaneckém poměru, následně však dne 5. května 2003 zahájil samostatnou výdělečnou činnost.

- 8 Manželé měli do 12. ledna 2004 v evidenci obyvatelstva nahlášenou společnou adresu, avšak k blíže neurčenému okamžiku se rozešli. Dne 1. srpna 2005 bylo H. Genc naposledy uděleno na základě článku 30 zákona o pobytu cizinců (Aufenthaltsgesetz) ze dne 30. července 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1950) povolení k pobytu v rámci sloučení rodiny s platností na dva roky.
- 9 Hava Genc je od 18. června 2004 zaměstnána jako uklízečka u podniku L. Glas und Gebäudereinigungsservice GmbH. Podle pracovní smlouvy, která byla písemně vyhotovena dne 9. listopadu 2007, činí týdenní pracovní doba 5,5 hodin za tarifní hodinový plat ve výši 7,87 eur. Tato smlouva stanoví nárok na placenou dovolenou v délce 28 dnů a zachování mzdy v případě nemoci. Na uvedenou smlouvu se mimoto vztahuje použitelná kolektivní smlouva. Z tohoto pracovního poměru pobírá H. Genc průměrnou měsíční mzdu přibližně ve výši 175 eur.
- 10 Dne 7. srpna 2007 požádala o nové prodloužení svého povolení k pobytu. V této době nadále pobírala vedle svého příjmu z výdělečné činnosti i sociální dávky na základě knihy II německého zákoníku sociálního zabezpečení (Sozialgesetzbuch II). Na žádost H. Genc bylo vyplácení těchto dávek v květnu 2008 ukončeno.
- 11 Rozhodnutím ze dne 4. února 2008 zamítl Landesamt für Bürger- und Ordnungsangelegenheiten Berlin prodloužit povolení k pobytu a pohrozil H. Genc vyhoštěním. Podle tohoto správního orgánu se H. Genc nemohla dovolávat rozhodnutí č. 1/80, neboť nesplňuje podmínky uvedené v článku 6 uvedeného rozhodnutí. Byl toho názoru, že vzhledem k velmi nízkému počtu pracovních hodin vykonávaných pro L. Glas und Gebäudereinigungsservice GmbH, nelze výdělečnou činnost H. Genc považovat za řádné zaměstnání. Hava Genc podle něj rovněž nenabyla práv na základě čl. 7 první věty první odrážky rozhodnutí č. 1/80, neboť její manžel jakožto osoba samostatně výdělečně činná již od května 2003 nepůsobí na řádném trhu práce jako zaměstnanec.

Závěrem uvedl, že setrvání žalobkyně v původním řízení na území Spolkové republiky Německo není odůvodněno žádným ochrany hodným zájmem.

- ¹² Hava Genc podala dne 22. února 2008 k Verwaltungsgericht Berlin proti tomuto rozhodnutí žalobu. Krom toho podala žádost o dočasnou právní ochranu, která jí byla poskytnuta.
- ¹³ Následně H. Genc předložila pracovní smlouvu na dobu neurčitou, datovanou 30. dubna 2008, účinnou od 2. května 2008 na pracovní místo pomocné kancelářské síly na 25 hodin týdně za čistou měsíční mzdu 422 eur.
- ¹⁴ Vzhledem k tomu, že Verwaltungsgericht Berlin měl za to, že za těchto podmínek vyžaduje řešení sporu, který mu byl předložen, výklad práva Unie, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Je turecký státní příslušník, který se účastní řádného trhu práce členského státu a trvale vykonává činnosti ve prospěch jiné osoby pod jejím vedením, jež mají určitou hospodářskou hodnotu a za něž protihodnotou pobírá odměnu, zaměstnancem ve smyslu čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 [...], i když časový rozsah této výdělečné činnosti činí pouze přibližně 14 % počtu hodin stanoveného kolektivní smlouvou pro zaměstnance pracujícího na plný úvazek (v projednávaném případě 5,5 pracovních hodin týdně namísto 39 hodin) a jediný příjem dosažený z této výdělečné činnosti pokrývá pouze 25 % minimálního příjmu nezbytného podle vnitrostátního práva dotčeného členského státu k tomu, aby osoba byla schopna pokrýt své náklady na živobytí (v projednávaném případě 175 eur z přibližně 715 eur)?

V případě kladné odpovědi na první otázku:

- 2) Může se turecký státní příslušník dovolávat práva volného pohybu, které mu vyplývá z Dohody o přidružení mezi EHS a Tureckem jakožto zaměstnanci ve smyslu čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80, i když účel, za jakým vstoupil do dotčeného členského státu (v projednávaném případě společné soužití manželů), přestal existovat, žádný jiný zájem hodný ochrany neodůvodňuje jeho setrvání na území členského státu, přičemž možnost pokračovat ve výdělečné činnosti nepatrného rozsahu v uvedeném členském státě nemůže být považována za dostatečný důvod k setrvání tohoto státního příslušníka na území tohoto členského státu, zejména proto, že chybí vážně míněná snaha o stabilní hospodářskou integraci bez využívání sociálních dávek k zajištění svého živobytí?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 15 Podstatou této otázky předkládajícího soudu je, zda je turecký státní příslušník, který se účastní řádného trhu práce členského státu a který trvale vykonává činnosti ve prospěch jiné osoby pod jejím vedením, za něž protihodnotou pobírá odměnu, zaměstnancem ve smyslu čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80, přestože časový rozsah této výdělečné činnosti činí přibližně 14 % pracovní doby stanovené kolektivní smlouvou pro zaměstnance pracujícího na plný úvazek a příjem dosažený z této výdělečné činnosti odpovídá 25 % minimálního příjmu nezbytného podle vnitrostátního práva dotčeného členského státu k tomu, aby osoba byla schopna pokrýt své náklady na živobytí.

- 16 V souladu s čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 musejí turečtí státní příslušníci, kteří se chtějí dovolávat v hostitelském členském státě práv stanovených tímto ustanovením, splňovat tři podmínky, kterými jsou postavení pracovníka, účast na řádném trhu práce a existence řádného zaměstnání.
- 17 Podle ustálené judikatury bylo ze znění článku 12 Dohody o přidružení mezi EHS a Tureckem a článku 36 dodatkového protokolu, podepsaného v Bruselu dne 23. listopadu 1970, připojeného k uvedené dohodě a uzavřeného, schváleného a potvrzeného jménem Společenství nařízením Rady (EHS) č. 2760/72 ze dne 19. prosince 1972 (Úř. věst. L 293, s. 1; Zvl. vyd. 11/11, s. 41), jakož i z účelu rozhodnutí č. 1/80, dovozeno, že zásady, které platí v rámci článků 48 a 49 Smlouvy o ES (později, po změně článků 39 ES a 40 ES) a článku 50 Smlouvy o ES (později článku 41 ES), musejí být v co největším možném rozsahu vztaženy na turecké státní příslušníky, kterým náleží práva uznaná uvedeným rozhodnutím (viz v tomto smyslu zejména rozsudky ze dne 6. června 1995, Bozkurt, C-434/93, Recueil, s. I-1475, body 14, 19 a 20, jakož i ze dne 30. září 2004, Ayaz, C-275/02, Sb. rozh. s. I-8765, bod 44).
- 18 Pro účely ověření toho, zda je první podmínka stanovená čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 splněna, je tedy třeba odkázat na výklad pojmu „pracovník“ v právu Unie.
- 19 Jak Soudní dvůr opakovaně rozhodl, pojem „pracovník“ ve smyslu článku 39 ES má v právu Unie samostatný význam a nelze jej vykládat restriktivně. Za „pracovníka“ musí být považován každý, kdo vykonává skutečnou a efektivní činnost, s výjimkou těch činností, které jsou natolik omezené, že jsou čistě okrajové a vedlejší. Pracovní poměr je podle judikatury Soudního dvora charakterizován okolností, že určitá osoba vykonává po určitou dobu ve prospěch jiné osoby a pod jejím vedením činnosti, za které protihodnotou pobírá odměnu (viz zejména rozsudky ze dne 3. července 1986, Lawrie-Blum, 66/85, Recueil, s. 2121, body 16 a 17, jakož i ze dne 11. září 2008, Petersen, C-228/07, Sb. rozh. s. I-6989, bod 45).

- 20 Ani omezená výše uvedené odměny, ani původ zdrojů této odměny, ani skutečnost, že se dotyčná osoba snaží odměnu doplnit jinými prostředky na zajištění obživy, jako je finanční pomoc vyplácená z veřejných fondů státu bydliště, nemohou mít nijaké důsledky na postavení „pracovníka“ ve smyslu práva Unie (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 3. června 1986, Kempf, 139/85, Recueil, s. 1741, bod 14; ze dne 31. května 1989, Bettray, 344/87, Recueil, s. 1621, bod 15, jakož i ze dne 30. března 2006, Mattern a Cikotic, C-10/05, Sb. rozh. s. I-3145, bod 22).
- 21 Jelikož předkládající soud shledal, že H. Genc vykonává činnosti ve prospěch zaměstnavatele a pod jeho vedením za odměnu, konstatoval tedy existenci znaků zakládajících každý pracovněprávní vztah, a sice vztahu podřízenosti a vyplácení odměny protihodnotou za vykonané činnosti (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 7. září 2004, Trojani, C-456/02, Sb. rozh. s. I-7573, bod 22).
- 22 Vnitrostátní soud si nicméně klade otázku, zda vzhledem ke značně sníženému počtu pracovních hodin vykonávaných dotyčnou osobou a k jí pobírané odměně, která pokrývá pouze částečně prostředky nezbytné k živobytí, může taková výdělečná činnost nepatrného rozsahu, jako je výdělečná činnost vykonávaná H. Genc, poskytovat této osobě postavení pracovníka ve smyslu judikatury Soudního dvora.
- 23 V tomto ohledu je nutno připomenout, že v rozsudku ze dne 14. prosince 1995, Megner a Scheffel (C-444/93, Recueil, s. I-4741) byl Soudní dvůr vyzván, aby rozhodl zejména o tom, zda jsou pracujícími obyvateli ve smyslu směrnice Rady 79/7/EHS ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení (Úř. věst. 1979, L 6, s. 24; Zvl. vyd. 05/01, s. 215) dvě státní příslušnice Unie zaměstnané v Německu jako uklízečky, jejichž pracovní doba činila deset hodin týdně a měsíční odměna nepřesahovala sedminu referenčního měsíčního základu.

- 24 V uvedeném rozsudku Soudní dvůr odmítl argument německé vlády, že osoby, které mají zaměstnání nepatrného rozsahu, nejsou pracujícími obyvateli, neboť nízké příjmy, které jim z tohoto zaměstnání plynou, jim neumožňují pokrýt jejich náklady na živobytí (výše citovaný rozsudek Megner a Scheffel, body 17 a 18).
- 25 Soudní dvůr rozhodl, že skutečnost, že příjem pracovníka nepokrývá všechny jeho náklady na živobytí, mu nemůže zabránit v tom, aby měl postavení pracující osoby, a že závislá činnost, z níž plynou příjmy nižší než existenční minimum nebo jejíž obvyklá pracovní doba nepřesahuje ani deset hodin týdně, nebrání tomu, aby byla osoba, která takovou činnost vykonává, považována za pracovníka ve smyslu článku 39 ES (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 18. července 2007, Geven, C-213/05, Sb. rozh. s. I-6347, bod 27, jakož i výše citovaný Megner a Scheffel, bod 18).
- 26 I když je pravda, že okolnost, že osoba vykonává v rámci pracovního poměru pouze velmi malý počet hodin, může být znakem toho, že vykonávané činnosti jsou pouze okrajové a vedlejší (rozsudek ze dne 26. února 1992, Raulin, C-357/89, Recueil, s. I-1027, bod 14), nic to nemění na tom, že nezávisle na omezené výši odměny plynoucí z výdělečné činnosti a počtu hodin jí věnovaných, nelze vyloučit, že tato činnost může být na základě celkového posouzení dotčeného pracovního poměru považována vnitrostátními orgány za skutečnou a efektivní, a dovolí tak přiznat tomu, kdo ji vykonává postavení „pracovníka“ ve smyslu článku 39 ES.
- 27 Celkové posouzení pracovního poměru H. Genc předpokládá vzít v úvahu skutečnosti týkající se nejen délky zaměstnání a výše odměny, nýbrž rovněž nároku na placenou dovolenou v délce 28 dnů, zachování mzdy v případě nemoci, podřízení pracovní smlouvy příslušné kolektivní smlouvě, jakož i skutečnost, že její smluvní vztah s tímto podnikem trval téměř čtyři roky.

- 28 Tyto posleďně uvedené skutečnosti mohou být známkou skutečné a efektivní povahy dotčené výdělečné činnosti.
- 29 Vnitrostátní soud nicméně poukazuje na to, že v judikatuře Soudního dvora týkající se výkladu pojmu „pracovník“ nelze nalézt prahovou hodnotu pro určení významnosti zaměstnání, která by se odvíjela od pracovní doby a výše odměny a pod kterou by činnost musela být již považována za okrajovou a vedlejší, což podle něj přispívá k nepřesnosti pojmu „okrajová a vedlejší činnost“.
- 30 V tomto ohledu je třeba připomenout, že řízení o předběžné otázce upravené v článku 234 ES zavádí úzkou spolupráci mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, založenou na rozdělení úloh mezi nimi a představuje nástroj, jehož prostřednictvím Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad práva Unie, který je pro ně nezbytný k vyřešení sporů, jež mají rozhodnout (rozsudky ze dne 7. listopadu 2002, Lohmann a Medi Bayreuth, C-260/00 až C-263/00, Recueil, s. I-10045, bod 27, jakož i ze dne 21. června 2007, Omni Metal Service, C-259/05, Sb. rozh. s. I-4945, bod 16).
- 31 Jedna ze základních vlastností systému soudní spolupráce zavedeného článkem 234 ES předpokládá, že Soudní dvůr odpovídá na otázku týkající se výkladu práva Společenství, jež mu byla položena, spíše abstraktně a obecně, zatímco předkládajícímu soudu přísluší rozhodnout o sporu, jenž mu byl předložen, s ohledem na odpověď Soudního dvora (rozsudek ze dne 15. listopadu 2007, International Mail Spain, C-162/06, Sb. rozh. s. I-9911, bod 24).
- 32 Analýza důsledků, které mohou mít všechny skutečnosti, kterými se vyznačuje pracovní poměr, zejména pak skutečnosti uvedené v bodě 27 tohoto rozsudku, pro určení skutečné a efektivní povahy závislé činnosti vykonávané H. Genc, a tudíž pro její postavení pracovníka, spadá do pravomoci vnitrostátního soudu. Tento soud je totiž jediný, kdo má bezprostřední znalost skutkových okolností původního řízení, a z tohoto důvodu má nejlepší předpoklady k provedení nezbytných šetření.

- 33 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět, že osoba, která se nachází v takové situaci, v jaké se nachází žalobkyně v původním řízení, je pracovníkem ve smyslu čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 ze dne 19. září 1980, pokud má předmětná závislá činnost skutečnou a efektivní povahu. Je na předkládajícím soudu, aby provedl ověření skutkového základu, které je nezbytné pro posouzení toho, zda tomu tak ve věci, která mu byla předložena, skutečně je.

K druhé otázce

- 34 Podstatou této otázky předkládajícího soudu je, zda se může turecký státní příslušník ve smyslu čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 dovolávat práva volného pohybu, které mu vyplývá z Dohody o přidružení mezi EHS a Tureckem, i když účel, za jakým vstoupil do hostitelského členského státu, přestal existovat, žádný jiný zájem hodný ochrany neodůvodňuje jeho setrvání na území tohoto členského státu a možnost pokračovat tam ve výdělečné činnosti nepatrného rozsahu nemůže být považována za dostatečný důvod pro setrvání tohoto státního příslušníka na území uvedeného státu.
- 35 Úvodem je nutno uvést, že předkládající soud tím, že formuloval druhou otázku s odkazem na „tureckého státního příslušníka ve smyslu čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80“, založil uvedenou otázku na předpokladu, že v projednávaném případě H. Genc splňuje podmínky kladené tímto ustanovením, a sice, že vedle postavení pracovníka působí na řádném trhu práce a má řádné zaměstnání.
- 36 Podle ustálené judikatury platí, že jak z přednosti práva Unie ve vztahu k vnitrostátnímu právu členských států, tak z přímého účinku ustanovení, jako je článek 6 rozhodnutí č. 1/80, vyplývá, že členský stát není oprávněn jednostranně měnit účinky systému

postupné integrace tureckých státních příslušníků na trhu práce hostitelského členského státu (viz zejména rozsudky ze dne 26. listopadu 1998, Birden, C-1/97, Recueil, s. I-7747, bod 37, a ze dne 19. listopadu 2002, Kurz, C-188/00, Recueil, s. I-10691, bod 66).

37 Členské státy tudíž nemohou používat opatření týkající se pobytu tureckého státního příslušníka na jejich území způsobem, který by mohl zabránit výkonu práv výslovně přiznaných tomuto státnímu příslušníkovi právem Unie.

38 Vzhledem k tomu, že turecký státní příslušník splňuje podmínky kladené ustanovením rozhodnutí č. 1/80, a z tohoto důvodu je již řádně integrován v členském státě, nemá již tento stát pravomoc omezit uplatňování těchto práv, neboť jinak by uvedené rozhodnutí bylo zbaveno svého užitečného účinku (viz zejména výše citované rozsudky Birden, bod 37, a Kurz, bod 68).

39 Konkrétněji, výkon práv, která vyplývají pro turecké státní příslušníky z rozhodnutí č. 1/80, nepodléhá žádné podmínce, která by se vztahovala k důvodu, z něhož jim bylo právo vstupu a právo pobytu v hostitelském členském státě původně přiznáno (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 16. prosince 1992, Kus, C-237/91, Recueil, s. I-6781, body 21 a 22, jakož i ze dne 24. ledna 2008, Payir a další, C-294/06, Sb. rozh. s. I-203, bod 40).

40 Za těchto podmínek článek 6 rozhodnutí č. 1/80 neváže uznání práva přístupu na trh práce hostitelského členského státu a souvisejícího práva pobytu tureckého pracovníka pobytu v tomto státě na okolnosti, za nichž tam tento pracovník získal právo vstupu a pobytu.

41 Vnitrostátní soud dále uvádí, že nejenže prodloužení pobytu H. Genc v Německu není odůvodněno možností pokračovat ve výdělečné činnosti nepatrného rozsahu, ale ani žádným zájmem hodným ochrany.

42 V tomto ohledu stačí připomenout, že omezení práv, která rozhodnutí č. 1/80 přiznává tureckým státním příslušníkům, kteří splňují podmínky uvedené ve zmíněném rozhodnutí, mohou být pouze dvojího druhu: buď že přítomnost turecké migrující osoby na území hostitelského členského státu představuje z důvodu jejího osobního chování skutečné a vážné nebezpečí pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo veřejné zdraví ve smyslu čl. 14 odst. 1 téhož rozhodnutí, nebo že dotyčná osoba opustila území tohoto státu na podstatnou dobu a bez legitimních důvodů (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 25. září 2008, Er, C-453/07, Sb. rozh. s. I-7299, bod 30).

43 Taxativní povaha omezení uvedených v předchozím bodě by byla zpochybněna, kdyby vnitrostátní orgány mohly podmínit právo pobytu dotyčné osoby dodatečnými podmínkami týkajícími se existence zájmů, které by mohly odůvodnit pobyt, nebo povahy zaměstnání (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 18. prosince 2008, Altun, C-337/07, Sb. rozh. s. I-10323, bod 63).

44 S ohledem na výše uvedené je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že se turecký pracovník ve smyslu čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 může dovolávat práva volného pohybu, které mu vyplývá z Dohody o přidružení mezi EHS a Tureckem, i když účel, za jakým vstoupil do hostitelského členského státu, přestal existovat. Vzhledem k tomu, že tento pracovník splňuje podmínky stanovené v uvedeném čl. 6 odst. 1, jeho právo pobytu v hostitelském členském státě nemůže být podřízeno dodatečným podmínkám týkajícím se existence zájmů, které mohou odůvodnit jeho pobyt, nebo povahy zaměstnání.

K nákladům řízení

- 45 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Osoba, která se nachází v situaci, jako je situace žalobkyně v původním řízení, je pracovníkem ve smyslu čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 ze dne 19. září 1980 o vývoji přidružení přijatého Radou přidružení, jež byla zřízena Dohodou zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, pokud má předmětná závislá činnost skutečnou a efektivní povahu. Je na předkládajícím soudu, aby provedl ověření skutkového základu, které je nezbytné pro posouzení toho, zda tomu tak ve věci, která mu byla předložena, skutečně je.
- 2) Turecký pracovník ve smyslu čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 se může dovolávat práva volného pohybu, které mu vyplývá z Dohody zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, i když účel, za jakým

vstoupil do hostitelského členského státu, přestal existovat. Vzhledem k tomu, že tento pracovník splňuje podmínky stanovené v uvedeném čl. 6 odst. 1, jeho právo pobytu v hostitelském členském státě nemůže být podřízeno dodatečným podmínkám týkajícím se existence zájmů, které mohou odůvodnit jeho pobyt, nebo povahy zaměstnání.

Podpisy.